

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
Pe un an 3 fl. (6 coroane).
Pe o jumătate de an 1 fl. 50 cr. (3 coroane).
Pentru România 15 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
se primesc în biroul administrațiunii (strada Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.
Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

La școală.

Feriile sau vacanțele de vară ale școalelor sînt pe sfîrșite; în curînd ușile saletor de învățămînt se vor deschide, ca băieții și preste tot tineretul școlar să se apuce de nou de muncă, să-și adune nouă cunoștințe, făcînd înaintare pe calea învățaturii de carte și a purtării bune, cu un cuvînt însușindu-și cunoștințe bune, folositoare și frumoase.

Acum deci este vremea cea mai potrivită să ne gîndim la însemnătatea școlii pentru noi și pătrunși de binele, ce ea ni-l face, să ne hotărîm și purtarea noastră față de ea.

Cine dintre noi nu e incredințat despre însemnătatea școlii? Școala e, care lățește în toate părțile societății raze binefăcătoare de cultură și morală și dacă luăm în socoteală, că azi fără învățatură de carte nu putem da înainte, că fără de a ști scrie, ceti, socoti și fără de alte cunoștințe nu mai putem trăi, și dacă luăm în seamă, că toate aceste ni-le câștigăm în școală, — am aflat marea însemnătate, ce o are școala pentru noi.

Despre aceasta toți trebuie să fim incredințați și rău Român ar fi acela, care n'ar recunoaște-o aceasta. Un asemenea om, cu gînduri ruginite, ar sta în calea înaintării noastre, căci cine nu recunoaște însemnătatea școlii, acela e protivnic la aceea, ca să învățăm carte,

să mergem înainte și alătura cu alte popoare.

Învățătura de carte fiecăruia din noi este întocmai așa de lipsă, ca hrana de toate zilele. Cu mîncarea ne nutrim trupul, ear' cu învățătura ne nutrim mintea și sufletul. Plugarul, ca și meseriașul și neguțetorul nu poate azi trăi fără de carte. În lumea de acum toți trebuie să știm socoti, căci fără de socoteală am merge pe calea vieții, cum ar merge o naie fără cărmaci, orbecînd și dînd de cele mai mari primejdii. Toți trebuie să știm scrie și ceti, căci numai așa ne putem feri de multe neajunsuri. Toți trebuie să avem cunoștințe, căci numai în chipul acesta ne putem scuti de multe încălcări, ce ni-le pregătesc dușmanii neamului nostru.

Și afară de trebuințele zilnice, de trebuințele vieții practice, cum se zice, e mare lipsă să știm carte și din punct de vedere politic. Știm, că de mai mult se vorbește, că se va schimba legea de alegeri dietale; între condițiile de a pute fi cineva alegător, va fi și aceea, ca alegătorul să știe carte, să știe scrie și ceti. Și aci deci ni-se arată însemnătatea învățaturii și astfel și a școlii.

Dumeriți odată asupra acestei însemnătăți, de sine ese la iveală datorința și purtarea, ce trebuie să o avem față de școală. Ea este de două feluri: De o parte trebuie să îngrijim pretutindenea de școlile noastre naționale-confesionale, să le susținem și sprijinim din toate puterile,

ca cel mai scump tezaur al nostru; să le ferim încît să poate de amestecul străinilor și să asigurăm salariu sau plată cinstită învățătorilor, căci numai așa putem cere dela ei să-și facă cum se cade datorința, să steie de școală, cum se zice. În direcția aceasta trebuie să lucrăm cu toții și datorința frunțașilor este a afla căi și mijloace pentru de a întîi tot mai mult școlile și a le duce spre înaintare și înflorire; datorința lor este, ca mai luminați, a deștepta în oameni tot mai multă iubire și interesare față de școală și a aduce la calea cea adevărată pe aceia, cari ca niște oi rătăcite, s'ar arăta împotriviți școlii și nisuițelor ei, din cine știe ce cauze păcătoase materiale.

Aceste sînt datorințele noastre ale tuturor, ca Români.

De altă parte avem altă datorință la începutul anului școlar, ca părinți. Fiecare părinte trebuie să-și dea copilul și fetița, ce o are, la școală. Acela, care nu ar face-o aceasta, ar păcătui nu numai împotriva neamului, dar' chiar și împotriva familiei sale, împotriva pruncilor sei. Acela, care nu-și dă copilul la școală, nu-l iubește cum se cade, nu-i vrea binele și ușor se poate întempla ca mai târziu chiar băiatul, crescînd mare, să-și facă aspre imputări din pricina asta. Chiar și dacă cineva nu vrea să-și facă băiatul decât plugar, trebuie să-l dea la școală, căci învățătura de carte bine-i va prinde la economie, la cătănie, în comună

FOIȚA.

Șolerul la vînat.

În o zi de recreare
Fiind și cam sîrbătoare
Șolerul nost a plecat
Chiar cu Tumes la vînat.

Vremea groaznică era,
Vîntul turbat șuera,
Fulgi de neaună flușturînd
În vîzduch și pe pămînt.

Tumes era amorțit
Ear' Șolerul rău sgulit
Dar' acesta îi vorbește
Celuia numai săsește:

„Dăa băst chitzchen prostenatic
Nett loas dech! Enst voarsichtich

Chitt det Fuchs, oder der Hoesz
Mah dir gleich in grüss Kurusch¹⁾

Atunci eată în cărare
Epurele 'n fuga mare
„Fertig Tumes! azer äst
O vîa selich enst dea bäst!“²⁾

Paff!... Puff!..... a sunat
Pîn' fumul s'a ridicat
Epurele s'a cărat
Cu toate că — 'l-a pușcat.

Atunci eată să ivește
Un Român aici sosește
Strigă tare: 'L-ați pușcat
Căci chiar eu 'l-am alungat?“

Șolerul pe românește
Românului îi vorbește:

¹⁾ Tu ești puțin prostenatic,
Nu te lăsa, acum griji
Vine vulpea ori epurele
Fă-ți un mare curaj.
²⁾ Gata Tumes, al nostru este
O, ce fericit mai ești.

„Ști dracu, chind vîd io epur
Muna meu atunci tot tremur.

Până chind io tremurat
Epur dracu s'o cărat
An dă bîsch³⁾ el pitulat
Nu șteptat pîn' io pușcat.

T. Borza.

Poesii populare.

Din Șetin.

Culese de Onulea.

Frunză verde foaie lată,
Dragi eram noi mîndr'odată,
Frunză verde de pe rit,
Da cine ne-o despărțit,
Mânce-l vermii pe pămînt.
Să n'aibă pită pe masă,
Nice sănătate-n oase,
Casa-i fie ulița,
Și hodina temnița.

³⁾ În tuș.

la trebile satului și pretutindenea. Cu atât mai mare lipsă de carte au aceia, cari se vor face meseriași, neguțetori etc.

Scurt, la începutul anului școlar cel mai bun sfat, ce-l putem da iubitului nostru popor este:

Sprrijiniți școala, sprrijiniți și cinștiți pe învățatori și dați-vă cu toții copii la școală!

Dacă așa vom face, fii și nepoții nostri ne vor lăuda și binecuvânta.

Monarchul și limba noastră. „*Narodny Listy*“ din Praga spune, că Maiestatea Sa s'ar fi rostit astfel către un sfetnic al seu, vorbind despre chestiunea limbilor:

— *Oficerul trebuie să învețe într'un timp anumit limba regimentului seu, de pildă limba română.* Întocmai așa se poate pretinde și dela deregătorii nemți din Boemia, ca în interesul lor propriu să învețe limba cehică.

La aceasta noi adaugem, că de ar înțelege și deregătorii maghiari acest cuvânt, care va să zică, că nu poporul e pentru deregători, ci întors, și astfel datorința deregătorilor este a ști cum să cuvine limba poporului.

Volniciile continuă. După osândiții din Sibiu urmează și alții, continuând ministrul cu volniciile. El a aprobat și sentența, prin care dl *Dr. A. Mureșan*, directorul *Gazetei Transilvaniei* din Brașov, a fost osândit de poliție pentru convocarea conferenței electorale, în toamna trecută. Dl *Dr. Mureșan* e osândit la 8 zile temniță și 50 fl. amendă.

Numai înainte, că bine merge!

Între prietini. În Bistrița s'au ținut de curând adunările tuturor reuniunilor săsești din Ardeal. Aceste zile sunt sărbători naționale pentru Sași, doar unicele zile înălțate în viața lor.

În estan însă guvernul maghiar s'a îngrijit să le arunce un picur amar în paharul de bucurie.

După-cum se vestește din Bistrița, poliția de acolo a împrăștiat adunarea studenților

universitari sași, cari s'au întrunit din privilegiul adunării reuniunilor.

Ei, Sașii sunt prietini cu Ungurii și eată așa e prietinia cu ei: să fii prietin Ungarului dar' să suferi, că să fii călcat pe cap. Bună prietinie! Oare când să vor sătura și Sașii de ea?

Jubileul Episcopului Pavel. În anul viitor la 26 Ianuarie se vor implini 25 ani de când Exc. Sa Episcopul de Oradea-mare, *Michail Pavel*, a fost sfințit întru Episcop. Din acest privilegiu se vor face sărbări frumoase, vrednice de generosul bărbat al bisericii sale. Și până atunci însă, un circular edat de vicarul diecesei dispune, ca preoții să facă slujbe de mulțumită la 11 Septembrie 1897, ziua denumirei, și la 23 Decembrie, ziua preconisării de episcop a P. S. Sale.

Urmările volniciilor. E știut, că guvernul maghiar, poreclit liberal, are plăcere deosebită a opri să între în Ungaria din străinătate cărți și ziare, cari nu laudă în destul faptele păcătoase ale lui și nu scriu pe placul Ungurilor. Acum a oprit intrarea în țeară a foii din Viena „*Deutsches Volksblatt*“ (Foaia populară nemțească), care scrie împotriva Jidovilor și înfierază purtarea guvernului maghiar față de noi. Drept răspuns la această măsură a guvernului liberal, „*Deutsches Volksblatt*“ publică un strașnic articol intitulat: „Ungaria liberă“, în care spune că de aci încolo va da și mai multă luare aminte afacerilor din Ungaria și va înfiera și cu mai mare tărie modul de apăsare și volnicie al guvernului.

Estă urmările volniciilor stăpânirii noastre.

De-ale congresului sârbesc. Știm, cât de bărbătește s'au purtat deputații Sârbi, adunați în *Carloviț*, la congresul național bisericesc. Congresul a fost amânat. Din acest privilegiu 60 de fruntași Sârbi, membrii ai congresului, au dat un lung apel către poporul sârbesc, în care arată nedreptatea ce li-a făcut guvernul și comisarul regesc, prin amânarea congresului, și vestesc, că vor da un *Memorand* către însuși Monarchul.

Bravi oameni!

Protestul nostru.

Protestul răspândit în Europa de harnica noastră tinerime din Bruxella a scos din sărite gazetele maghiare, cari cu o furie adevărat asiatică își varsă veninul lor din nou asupra nației noastre. Și nu e chiar de mirat lucrul acesta, căci foile neatârnoare din țerile cele culte își iau prilej din acest protest, ca să arete din nou asupra apăsării neomeștești, de care suntem împărtașiți noi Românii din Ardeal și Ungaria. Dăm aici câte-va voci atât din gazetele maghiare cât și din alte străine:

„*Egyetértés*“ zice: „Daco-Românii au îndreptat un nou atac contra Ungariei, și încă în chip atât de nerușinat, că e egal cu cea mai ticăloasă tradare de patrie. Într'adevăr nu poți pricepe, ce e mai mare: obrăsnicia acestor vagabunzi daco-români ori slăbiciunea guvernului Ungariei...“ și pe coarda asta mai departe.

„*Magyarország*“: Liga valachă earăși a dat semn de vieță.... la momentul potrivit trebuie folosite acele măsuri, cari ar pune capăt svirecolirilor valache odată pentru totdeauna“. Amenință!

„*Alkotmány*“, foaia partidului popular unguresc, zice între altele: „...nimic nu lăsăm din ideea de stat maghiar și din drepturile (— par'că n'ar avé toate drepturile! Red.) națiunii maghiare.

Și așa toate tot pe calapodul acesta. Foile din afară de Ungaria vorbesc altcum.

„*Das Vaterland*“, zice „... cred ei (Ungurii), că și naționalitățile ar pute să fure și să stoarcă milioane pentru scopuri de alegere?

Asigurați naționalităților alegeri cinstite, libere și apoi le chemați să aleagă“.

„*Deutsches Volksblatt*“ află, că „plângerile Românilor sunt pe deplin îndreptățite“.

„*Gazzetta Ferrarese*“, foaie italiană, spune despre protest:

„E scris cu energie, dar' cu sêninătate. Noi înțelegem și admirăm pe cel-ce înfruntă ori-ce pericol mare pentru pământul, care, 'l-a văzut născându-se, unde se înalță bisericile dumnezului, pe care îl adoară, unde trăește familia, în al carei sin el a crescut. Pentru cel-ce simte iubirea de patrie agitațiunea Românilor e mai mult decât îndreptățită“.

Mândră, de dragostea noastră,
A crescut un pom pe coastă,
A crescut dar' n'a 'nflorit,
Că noi mândră ne-am urft,
A 'nflorit și s'a uscat,
Că noi mândră ne-am lăsat.

Omul fără de drăguță
Seara 'ndată se desculță,
Dar' eu nu m'oiu desculța,
Că am să merg la mândra,
Că așa mi-'s învățat,
Să mă duc la sărutat.
Sărutatul de cu seară,
Plătește mai mult de-o țeară.

Pentru tine puiu puicuț,
Nici noaptea nu mă desculț,
Da nici nu m'oiu desculța,
Până nu te-oiu săruta.

Mândra mea cea bărnăcută,
Ce nu vii seara 'n ușiță,
Să-mi dai un pic de gurită.

Frunză verde mere dulci,
Vină batăr în papuci,
Frunză verde de sălcuță,
Vină batăr și desculță,
Vină mândră ori-și-cum,
Că eu am ceva să-ți spun.

Eu aci, unchiul aci,
Pila mea d'aci perli,
Eu n'am zis că a luat-o,
Nici n'am zis că a lăsat-o
Numai pila să 'mi-o dee,
Că n'o trebuie s'o iee.

Din Sân-Mihailu.

Culese de *Ioan Moldovan*.

Frunză verde franzuliță
Am avut o mândruliță,
Și-am lăsat-o să mai crească,
Minte 'n cap să dobândească.
Decând mândra am lăsat
Mândra mea s'a măritat,
Nu mi-'ar fi fost cu bănat

Dacă s'ar fi măritat
Dela noi al treilea sat,
Dar' mândra s'a măritat
Dela noi a treia casă
Eu sunt cu inima arsă.

Măicuța pricepe bine,
Că 'mi dor de oare-cine.
Taci fiule nu ofta,
De 'ți dor de cineva,
Că mai sunt în lume fete
Ți-'i găsi și tu o păreche!
O măicuță iubitoare,
Ești bătrână și nu crezi
Lumea-'i largă și nu vezi:
Stelele pe ceru is multe
Și mai mari și mai mărunte,
Lucitoare, luminoase
Dar' ca mândra nu-'s frumoase,
Numai luna și o stea:
Alea-'s ca mândruța mea.

Frunză verde de sălcuță
Zace badea în grădinuță

Foile continuă și acum, se scrie despre soarta noastră.

Protestul însuși a fost foarte bine primit de deputații adunați la conferința interparlamentară. Cei doi Maghiari, Asbóth și Pázmándy, au încercat ei, nu e vorba, să sucească după obiceiul maghiar lucrurile, dar' nu le-a succes să ducă pe nime în rătăcire. Nedreptățile comise acum pe urmă de guvernul maghiar în contra fruntașilor noștri, cari au trebuit să între din nou în temniță, în contra celor ce au zăcut în temnițele Seghedinului, cari au trebuit să plătească chirie pentru petrecerea lor la Seghedin, s'au întemplat chiar pe timpul conferinței, așa că deputații maghiari nu mai puteau cirni nimic și trebuiau să recunoască și ei de îndreptățite partea cea mai mare din plângerile cuprinse în protest.

La scrisoarea prin care au încercat cei doi Maghiari să răstoarne o parte din cele zise în protest, au răspuns domnii Ioan Roman și V. Curțius, desvélind și mai tare minciunile maghiare.

Adunarea reuniunii sodalilor români din Sibiu.

Meseriașii noștri din Sibiu au întemeiat cu ani de zile înainte o reuniune cu titula de mai sus. Reuniunea la început a făcut înaintare frumoasă și era în înflorire, dar' de câți-va ani a început a sta locului, a stagna, ba chiar a da îndărăt. Din a cui vină s'a întemplat aceasta, nu mai cercetăm acum, dar' constatăm, că cei mai mulți meseriași și sodali, cari erau membrii la reuniune, nu 'și-au mai plătit taxele, au început a se interesa tot mai puțin de ea; adunare generală nu s'a mai ținut de câți-va ani și așa mandatul comitetului a expirat de mult.

Acum aflăm cu bucurie, că adunarea reuniunii s'a convocat pe Duminecă, la 5 Septembrie a. c. în localitatea reuniunii. Repetăm, că ne bucurăm de conchemarea adunării, căci sperăm, că prin acest pas reuniunea va eși din amorțeala, de care se pare a fi cuprinsă.

Adunarea va ave să alegea un nou comitet harnic, căruia va ave să-i arete și să-i puie la îndemână mijloacele, prin cari reuniunea să fie adusă de nou la înflorire.

Îndemnăm deci pe toți meseriașii noștri și pe onor. inteligență să ia parte la adunare, sprijinind astfel reuniunea în nobila și frumoasa lucrare, ce are de țintă.

SCRISORI.

Din Câmpie.

Câmpie, la 7 Iulie n. 1897.

Stim. Domnule Redactor!

Bietul popor din Câmpie este de tot chinuit, apăsător, pe zi ce merge tot mai tare, de sbirii, cari-l știu tunde, mulge și suge până la măduhă, îl bat, palmuesc, batjocoresc mai rău ca pe ori-ce soiu de animale. Și el bietul toate le suferă cu răbdare, fiindcă este cu totul datat cu ele știind că n'are cine să-l ajute. Dreptul pentru el, deși în cele mai multe cazuri îl are, este ironia! Cum se nu desnădăjduiască în asemenea cazuri, când știe și chiar poate pipăi, că el ar ave drept și totuși este adânc înșelat. Căci dreptatea se face altuia nu lui, unui prost și așa mai departe.

Așa întemplări dureroase se petrec în comunele noastre din Câmpie. Asupritului popor român, carele strigă și caută în toate părțile după ceva ajutor, 'i-se răspunde: „moi voi nu aveți drept aci, mergeți în țeara românească, aci-i țeara unguresc, toți trebuie să fii Unguri“. Ne având ce face se întoarce eară cătră sbirii, cc-'l sug, batjocoresc și mulg până la măduhă! Întorcându-se apoi să vezi cum îl mângăie de cu drag cu cuvintele lor înăscute: Szörös oláh, prostule, că voi toți sânteti prost, mrgár, vezi că nyime face la voi drept ca io. Vezi că la minye trebui să vinyi tu"! Mângăiat astfel cu cuvinte atât de blânde și nobile, ca și patria lor originară, 'i răspunde: eară mária ts, eară, că doară noi la olaltă trebuie să trăim, alduiască-te D-zeu, Nu știe, nu vede pe cine cinstește cu închinăciunea-i atât de curată, nobilă și plină de dragoste creștinească și rostită cu o inimă atât de sinceră! Amare zile de necaz!

Asemenea faptă tristă și dureroasă se petrecu zilele acestea și în comuna noastră vecină Șamșudul-de-Câmpie. Șamșudul-de-Câmpie e

comună mare și poate număra peste 2000 suflete. Dintre aceștia după-cum m'am înconștiințat peste 1000 suflete sânt Români gr-cat. Românii au școala corespunzătoare și după plan edificată, cu învățător diplomat pe lângă salar de 300 fl. v. a. cortel și grădină în jurul școlii. Reformații și romano-catolicii neavând școale corespunzătoare au fost amenințați să-și facă școalele, că afară de școala Românilor, celelalte două cu totul trebuie reedificate.

Câți-va nemeși, cari trăiesc în jurul grofului din Șamșudul-de-Câmpie 'i-a băgat grofului ideea în cap să facă el în Șamșudul-de-Câmpie școală de stat. Ideea propusă s'a și luat la protocol în protocolul ședinței comitetului comunal din Șamșudul-de-Câmpie la 6 Decembrie 1894 nr. 9. Fiind patru părți din membrii comitetului Unguri, se înțelege că a și fost primită. Dar' durerea cea mai mare este, că însuși directorul școlii gr-catolice, preotul Rác János încă primește propunerea și o întărește cu subscrierea proprie de: Rác János, deși un membru român din comitet 'i-a sgrăit: Domnule părinte, d-ta știi că noi avem școală după lege și nouă nu ne trebuie nici odată școală de stat, vezi d-ta ce zice și Mária Sa domnul tanfelügyelő: „că pe Români nici odată nu-'i puteți sili la școala de stat, dacă ei nu vor vrea, fiindcă ei — Românii — au școală corespunzătoare“. Cu toate acestea păstorul oilor s'a scris și după dînsul încă două sau trei oi călbejite s'au mai scris, anume: Moldován Todor și Rechita János, cesta din urmă doară nepotul fostului paroch în Șamșudul-de-Câmpie E'ia Rechita. Contra școlii de stat dintre Români a votat singur Petru Roman, acesta îl sgrăise pe parochul Rác János, „că nu le trebuie școală de stat, fiindcă noi, Românii, avem școală și dascăl după lege, aceasta o știi d-ta domnule părinte, și știi că nici poporului nostru nu-'i trebuie odată cu capul școală de stat“. Onoratul Rác János nevoind a lua în seamă și nepunând nici un preț pe vocea poporului, care 'i-a susținut și hrănit cu prescuri românești din sudoarea sa, ca un paroch român, 'i-a vîndut cu votul seu la școala de stat unguresc, numai ca să implinească voia domnilor nemeși din Șamșudul-de-Câmpie. Auziți, vedeți și mira-ți-vă frați Români! Fiți cu mare băgare de seamă, căruia fel de popă ti duceți prescura scumpă! Să nu vă înșelați și voi așa amar ca Șamșudenii!

Nu știu ce treabă 'mi-ași face
Să văd, de ce boală zace;
De boală ori de lingoare
Ori de dor de a mândrelor.
De dorul sprâncenelor.
Ori mori bade ori te scoslă
Ori tu-'mi dă și mie boală
Să bolesc și eu cu tine
Barem un an lung de zile!

Din Deda.

Culese de Ioan Ghițău, june.

Frunză verde de dudău,
Dar' 'mi-e rău și ear' 'mi-e rău.
Și nu-'mi găsesc leacul meu.
Vai de mine rău mi-i,
Și leacul departe mi-i,
Peste valea Comanii,
Tocma 'n fundul grădinii,
Sub o tufă de mărar,
La mândruța 'n buzunar,
Pân' vine mândra cu leacul,
Mai moare badea sêracul.

Floriciță lemn pârilit,
Câte boale 'mi-am bolit,
De toate m'am mântuit,
Dar' de boala ce bolesc,
N'am cap să mă mântuesc;
Că rele-'s, Doamne, frigurile,
Da-'s mai rele dragostile,
Că de friguri zaci în pat,
De dragosti umbli turbat.
Dragostile sêracile,
Nu-'s cu coarne ca vacile,
Merg prin tină,
Nu se 'ntină,
De tineri ficiori s'alină,
Trec prin apă,
Nu se 'neacă,
De tineri ficiori se leagă.

Floriciță de bujor,
De-ar fi dorul vînzător,
Eu m'șș face negustor,
Și aș pune șatra-'n poartă,
Și-aș vinde la lumea toată,
Și-aș pune șatra la prag,
Și-aș vinde la dor cu drag.

Frunză verde de sêcară
Rea veste-a venit în țeară
Să ducă ficiorii eară.
C'am un draguț ochesel
Și-oi rămâne fără el
Face-'l-aș călugăraș
La mănăstire la Blaj,
Dar' mă tem că Têrnava
Va eși și 'l-a mîna,
Și 'l-aș face măr gutăiu
Să mi-'l pui la căpătăiu,
Rău mă tem c'a putrezi
Și ca el n'oi mai găsi;
Face-mi-'l-aș ruja verde,
Rău mă tem că mi 'l-oi perde,
Că 'l-am mai perdut odată
Și 'l-am căutat lumea toată,
Și-'l găsi în bolta scrisă,
Unde-'s dragostile 'nchise,
M'am rugat boltașului
Să-mi dee cheițele
Și 'mi-am scos dragostele.

În 7 Iulie n. 1897 pe basa votului d-tale, fostule vecine Ráz János, în Șamșudul-de-Câmpie, sbirii poporului din Șamșud îl jucuesc, schinguesc, cu doi gendarmi le duc vitele spre a presta lucrul de lipsă la școala de stat, ce acum se ridică în Șamșudul-de-Câmpie. Sbirii poporului sudue, batjocoresc, palmuesc și bat pe bietul popor, fiindcă le dă pânea și cuțitul, după-cum le place, fără a fi vre-odată trași de cineva la răspundere pentru asemenea fapte atât de „nobile”! Nu se îndestulesc nici cu acestea batjocuri asupra poporului, cu ai cărui bani scumpi se hrănesc și domnesc; nu! ci cutează a-și bate joc chiar și de cele sfinte ale Românilor. Astfel matriculantul Z. zice: „casa mea e mai sfântă ca altarul popii vostru, că hainele mele sunt sfințite de Regele”. Pe preotul vecin din Șamșudul-de-Câmpie, deși e numai din luna lui Februarie 1897 în Șamșud, îl vîd de pe acum ca sarea în ochi, îl blastemă, sudue, clevetesc cătră poporul lui pe unde numai pot s'ajunge. Cultură nemeșească! Judele Jenei Béla 'l-a și pîrit pe preotul gr.-cat. din Șamșud la fósolgăbiréu, fiindcă vitele lui Jenei Béla în număr de 4 viței, 3 mânzi și 1 bivoli, preotul în mai multe rînduri 'i-a trimis din grădina parochială numitului biréu acasă! Pretind, ca să le dea cărți de botez în limba ungurească, că și Ráz János tot așa li-a dat, cât a fost în Șamșud. Biréul Jenei Béla pentru șanțul cimiterului din jurul bisericii din Șamșudul-de-Câmpie 'l-a pîrit pe preot la fósolgăbiréu și a treia zi dela pertractarea din 10 Iunie, în 12 Iunie n. a. c., Sămbăta Rusaliilor noastre, ca să fie mai mare presiunea și înfricarea, aduce pe solgăbiréul Hofbauer în comisiune să-'i facă dreptate în hotarul biréului, ca-și-cînd șanțul ar fi fost al lui.

Vezi părinte Ráz János, ce păcat ai făcut, când te-ai făcut „slugă la dârloșgă”! Mergi azi de vezi ce se întîmplă cu Românii din Șamșudul-de-Câmpie. Vezi cum le duc vitele, pe bietul preot, al tîu urmaș în Șamșud îl jucuesc gendarmii, îi duc vita la Vársárhely pentru școala de stat ungurească din Șamșudul-de-Câmpie, tu te-ai subscris și 'ți-ai cerut alt sat, ca eșind din Șamșud, urmașul tîu să tragă toate necazurile.

În 7 Iulie n. 1897 seara pe la jumătate la 8 ore doi gendarmi, în fața poporului coadunat în jurul păstorului lor spre a-'i asculta sfatul și a se convinge, dacă și preotul lor este în stare a suferi atari șicanări alătura cu el, — cu sbirii comunali: Rechita János, kibiró; Kis Moricz, Szikszaj Pista, cești doi din urmă Unguri; Cozosiu Todica, Borosiu Gregoriu, Făgărășan Alexandru și Sotianu Petru se duc în grăjduțul popii din Șamșudul-de-Câmpie, deși le-a dat copia recursului trimis la ministrul de culte și instrucțiune, totuși se duc și îi desleagă un junc gata de tîrg și i-'l duc, pentru-ca să presteze cu carul la școala de stat ungurească, cu toate că alte vite de jug ori ham afară de junci nu avea. Gendarmul întreat de preot, că are ceva ordin mai înalt și dacă da, de unde? — zice: Domnule părinte, acum vedem că recursul e frumos, cinstit și nobil, că e dat sub lege, dar' noi acum odată avem ordin ministerial, care acum nu-'l pot arêta, dar' dacă voi fi chemat îl voi arêta, și acum obiectul estimat (biciulnit) pe vieață, pe moarte eu trebuie să-'l duc”.

Preotul cu francheță îi răspunde, dacă e așa, atunci du-'l, împotriva legii nu ne va opresc, du-'l cum vă place.

Acestea se petrec azi în Șamșudul-de-Câmpie. Despre cele-ce vor urma, vă voiu serie.

Câmpie, la 8 Iulie n. 1897.

Vecinul călător r.,
afumatul din Câmpie.

Vieața și faptele

lui

Stefan Vodă

cel mare și bun, domnul Moldovei

1457—1504

de George Cătană, invetător.

(Urmare.)

8. Lupta dela Răsboieni sau dela Valea-Alba între Stefan și Turci 1476.

Turcii, acești dușmani ai creștinilor, nu se puteau împăca în gândul lor înainte de a vedé Moldova supusă lor și pe Stefan umilit. Bătaia ce li-o dăduse Stefan la Rahova fusese cea mai crâncenă, ce pășiseră Turcii până atunci, de aceea Sultanul Mohamed se decise a veni în persoană în Moldova.

Stefan înțelese dela solii sei de pregătirile Turcilor, și se băgă în grije mare, noaptea nici nu putea dormi, atîta se frămînta cu gândul, că cum se facă ca să-'și mîntue țeara de dușman. Bucuros 'și-ar fi dat ce are mai scump, vieața chiar, dar' să nu-'și vază țeara îngenunchiată.

Prin răsboaiele ce le avuse până aci își perduse o parte mare din ostașii cei mai bravi, așa că acum în fața acestui pericol amenințator nu dispunea decât de un număr foarte neînsemnat de oameni. Ce era de făcut? De principii creștini se rugase el după ajutor în bani și oaste încă îndată după bătaia dela Rahova, căci știa, că Turcii deși învinși, dar' se vor scula cu oaste mult mai numeroasă și nu vor rămâne cu nimica datori. Să rugase înzadar însă viteazul Domn, căci toți măriau faptele lui, dar' ajutor nu-'i da nime.

În fața acestui pericol, care amenința toată creștinătatea Stefan trimise de nou după ajutor, arătând tuturor, că Moldova este poarta creștinătății și trebuie ajutată pe uscat și pe apă, căci numai cu puteri unite se poate birui un dușman așa puternic.

El scrise adevărat după ajutor la Matei Corvinul, la Cazimir, la Venețieni și la Papă. Papa însă îi răspunde: «Stefane! tu ai câștigat merite strălucite față de creștini. Biruințele tale înțelepte și vitejia contra Turcilor au adus atîta mărime numelui tîu, încât toate gurile îl repetă și toate inimile îl slăvesc». Cât pentru bani îi spuse, că nu-'i poate trimite, «că s'au înțeles de mai nainte cu puterile italiene a se trimite cele-ce am cules din ajutoare ilustrului rege «Matei al Ungariei», care a purtat și poartă atîtea lupte contra necredincioșilor, crezînd că aceasta este și spre

binele și folosul tîu, întru cât și tu te lupți alătura cu dl rege contra neamului celui nelegiuit și pentru folosul obștesc». Îi promite însă, că în viitor va opri o parte din banii adunați și pentru dînsul». Noi știm cum Papa îi dăduse lui Matei într'adevăr 100.000 de cechini, fiind sedus prin cuvintele lui cele neadeverate. Papa adevărat credea, că el, Matei, a purtat răsboaiele de până aci contra Turcilor și Stefan e numai un supus al lui Matei, care lucră după porunca suveranului seu cum se lauda Matei. Papa nu știa adevărul; era foarte rău informat, noi însă cunoaștem adevărul și de aceea putem judeca fără părtinire atît pe Matei cât și pe Stefan. Așadar ajutorul dela Papă era o laudă și alta nimic. Cu laude însă nu se puteau învinge Turcii.

Venețienii la rugarea lui Stefan pentru ajutor îi trimit ca dar «o bucată de postav aurit» și îi promit a-'i da din banii papali, cari se aflau în mîinile lui Matei Corvinul, adevărat din niște bani străini, cari nu mai erau acum ai lor. Ajutorul dela Venețieni fu dară o promisiune goală și alta nimic. Vezînd Stefan, că din partea Venețienilor și a Papei nu mai poate aștepta nimica, se întoarce cătră Matei Corvinul rugându-'l ca din banii primiți dela Papa să-'l ajutore și pe el cu ceva. Matei Corvinul însă cere dela Stefan ca să-'i se închine lui, căci numai așa îi va da ajutor. Stefan ce să facă, vedea că acest războiu ce are de a-'l purta cu Turcii va fi pe vieață sau pe moarte, îi făcî deci regelui Matei pe voe. El, Stefan, să-'i fi cerut în acel moment vieața, ar fi dat-o bucuros numai să-'și vază țeara liberă și neatârnată. Un singur gând avea el, cum să-'și scape țeara de pericol.

Matei Corvinul dete în 15 August 1475 o diplomă, prin care spune, «că credinciosul seu Stefan s'a întors din rătăcire, și 'l-a recunoscut pe el ca pe Domnul seu firesc, ear' dînsul 'i-a făgăduit ajutor după putința sa, și dacă nu va fi împedecat prin alte ocupațiuni mai mari ale regatului seu, și atunci a-'i da un ajutor după putință».

Eată ajutorul dela Matei: îi va da ajutor după putință și de nu va fi împedecat prin alte ocupațiuni. Ce va să însemne aceasta? O promisiune goală ca și dela Venețieni. Dar' știți d-voastră cine era Matei Corvinul? el era de naștere Român, de viță românească, dar' fusese crescut în spirit unguresc, era un Român renegat, cum sînt spre dauna națiunii noastre unii și-n zilele noastre. Pe lângă toate acestea însă, Matei Corvinul încă a fost viteaz și plin de merite și unul dintre cei mai illustri regi ai Ungariei.

(Va urma.)

Prima lecție.

— Vezi ilustrația. —

Cât de draguț ni-se înfățișează în ilustrația noastră, iubirea și îngrijirea mamei față de copilul său, — care a început să meargă la școală! Da, băiatul a împlinit 6 ani și a trebuit dat la școală. Nu-și vorbă, lucrul s'a părut greu la început! Mamii îi cădea greu, ca băiatul să fie departe de ea partea cea mai mare a zilei și să fie poate și înfruntat de învățătorul, dacă nu se va purta bine sau nu va ști răspunde, la ce-1 va întreba... grijii mari aceste, grijile mamei; de altă parte însă și băiatul era îngrijat și se temea oare-cum... ce să facă el între atâta băieți străini, departe de casa părintască... și dacă învățătorul va fi aspru și rău, Doamne ferește...

Asemenea gânduri și temeri munceau pe mamă și copilul, cari însă în curând s'au dovedit a fi fără temei. Copilului deștept în ziua cea dintâie i-a plăcut la școală — învățătorul s'a arătat bun și în curând el și-a căpătat prietini de joc, iar preste câteva zile a venit cu o mare veste acasă: învățătorul i-a dat *cea dintâiu lecție*, să citească câteva slove din ABC-dar, pe cari le-a tălmăcit în școală. Mare lucru... băiatul arată mumi sale ce știe el și mama cu drag îl ascultă și îl îndreaptă unde greșește... Aceasta ni-o înfățișează ilustrația noastră.

Zilele trec... după prima lecție urmează altele în cetit și scris și băiatul face zi de zi înaintare frumoasă, spre bucuria părinților, cari îl îndeamnă la portare bună și la învățătură, bine știind, că *fără carte și fără învățătură nu mai putem trăi în ziua de azi.*

Vorbe înțelepte.

Una la săptămână.

Răspundere.

Să nu uităm, că într-o zi vom avea a răspunde și de cele-ce n'am făcut — după locul ce am ocupat și după mijloacele, ce am avut pentru deservirea noastră și pentru binele semenilor nostri.

PARTEA ECONOMICĂ.

Poamele căzute.

Nu puțin necaz i-se face economului, când vede, că multe din poamele lui cad, până încă nu s'au copt bine. De multe-ori însă el însuși poartă toată vina. E adevărat, că în contra unei vijelii, care doboară nu numai poamele, dar' rupe crengi întregi, nu ne putem apăra. De va lua însă în mână poame căzute pe timp liniștit și va observa în coaja celor mai multe găuricea săpată de vermele (larva), care le pustiește, se știe, că vina e a lui: n'a cules omidele de loc, ori cu prea puțină

grijă. De multe-ori observăm primăvara crengi pline de omide, cari rod toate frunzele de pe ele. De curățit nu le mai putem curăți, fără tăind de multe-ori creanga întreagă. Cel-ce-și curăță însă toamna ori apoi și primăvara, colo prin Februarie pomii bine de larvele și insectele stricacioase, poate fi sigur, că din pricina lor nu va recolta numai poame căzute.

Dar' nici acestea nu-s de lăpădat, mai cu seamă dacă economul are cât de cât pricepere pentru economia casei. De multe-ori se întâmplă, că suntem siliți să luăm poame din pomi până nu s'au copt încă. Când cresc poamele prea imbulzite,

să-și consume toată puterea pentru de a pute hrăni cât de cât mulțimea poamelor, cu care sunt încărcate, și urmarea e, că în anul următor avem poame puține sau de loc.

Când sunt poamele coapte? Și în privința aceasta sunt mulți nedumeriți. Înainte de toate trebuie să facem deosebire între poamele vâratice și tomnatice și între cele ernatice. Cele dintâiu sunt bune numai mâncate curând după-ce le-am luat din pom. Cele ernatice trebuie să zacă însă câtva timp, ca să ajungă a avea gustul și aroma trebuincioasă. Dar' și cele ernatice, luate fiind prea curând, rămân ca poamele căzute: fără gust, fără aromă. Îndată-ce ar observa un producător de poame lucrul acesta, să folosească poamele acestea ca și pe cele căzute.

Poamele căzute se pot folosi în două feluri: sau facem din ele *oțet* sau *compot*.

Mai ușor se face un *oțet* minunat în modul următor: Poamele zdrobite se așază într-o cadă, în care turnăm atâta apă, ca și după-ce le acoperim cu un fund de bute îngreunat cu petri, ele să rămână tot acoperite cu ea. Vasul îl punem la un loc cald, ca să se dospească poamele. După câtva timp le tescuim și mustul îl turnăm într-o bute curată, neafumată cu pucioasă. Și vasul acesta trebuie așezat într'un loc cald sau cel puțin neamenințat de îngheț. Butea trebuie ținută totdeauna plină până la vrană și observând că scade, adăgem oțet tare. Ca să nu între necurătenii, punem pe vrană o scândurice, pe care o înțepenim ușor cu două cuișoare. Așa tractăm cu oțetul cam o jumătate de an,



Prima lecție.

e neapărat de lipsă să le mai rărim, ca să poată crește cele rămase cu atât mai bine. Pentru-că o cerință de frunte a pomăritului zice: fiecărui pom să-și lăsăm numai atâtea poame, câte poate birul. Cât de simplă ni-se pare legea aceasta, totuși e călcată de cei mai mulți. Dacă stau poamele așa de imbulzite, încât nu le pot ajunge razele soarelui, rămân înderēt în dezvoltarea lor. Sunt poame crescute în umbră, cari n'au nici mirosul, nici gustul, ce i-am pute aștepta dela ele. Rărindu-le, se fac și mai mari și mai gustoase. Nefăcând lucrul acesta, nu numai că n'avem poame bune în anul acela, dar' ne stricăm pomii și pentru anul viitor, căci ei trebuie

până când înceată ferberea, adică nu mai auzim nici un șgomot în bute. Dacă vrem să limpezim bine oțetul, punem în el făină de oase arse, o lingură la o litră. După-ce l'am mestecat bine, îl lăsăm să se așeze și-l străcurăm apoi printr'o strecurătoare simplă. Dacă vrem să-i dăm un miros cât se poate de plăcut, îi adăgem câte-va boane de smeură ori de mure negre. În felul acesta căpătam un oțet foarte gustos, sănătos și efin.

Compotul (lictarul sau *mieroa*) suri poame căzute e în cele mai multe poame cu mult mai bun ca cel făcut din acreli coapte, pentru-că cele dintâiu mai multe, și și materii aromatice cu m

Mierea se face în modul următor: Poamele le tăiem feli și le ferbem adaugând foarte puțină apă până-ce le putem străpunge și cu un fir de paiu. Le punem apoi într'o pânzătură curată și le stoarcem. Mustul, ce-l căpătăm, îl amestecăm cu zahăr zdrobit, până la $\frac{1}{4}$ kg. de litră, și-l ferbem a doua oară luând în continu spuma, până când o picătură căzută pe un tier d. e. se poate lua de pe el fără să lase vre-o urmă. Mierea se bagă apoi încă caldă în vase de sticlă, pe care le legăm bine la gură, ca să nu poată intra aerul la ele, și le așezăm la un loc aeris.

Mierea aceasta, care e foarte gustoasă, nutritoare și sănătoasă, constituie un nutre-ment cum nu se poate mai bun, mai cu seamă pentru copii.

În economie economul și econoama, care-și pricep lucrul, nu află nimic, ce nu s'ar pute folosi.

Ce să facă stuparul în August?

În August stupii sînt cercetați de albine răpitoare. Răpitoare devin albinele stupilor mai puternici, cari, ne aflând miere pe câmp, își cearcă norocul la stupii mai slabi și la cei ce au rămas fără matcă. Deci urdinișele coșnițelor trebuiesc strîmțate după numărul albinelor, adecă la cei buni mai puțin, ear' la cei slabi mai tare, căci cu chipul acesta stupii atăcați de răpitoare se pot apêra mai cu înlesnire. Coșnițele de nuele sînt de a se lipi cât mai bine de jur-împrejur. Umblarea la stupi se se întîmple numai dimineța pe răcoare și se se poarte cea mai mare grije, ca să nu rămână picuri de miere pe poliță, prin stupină sau în giurul stupinei.

De regulă în August albinele află puțină pășune și astfel stupii, întrați slabi în această lună, n'au de unde-și aduna hrana trebuincioasă pentru iarnă.

De aceea e neapêrat de lipsă, ca stuparul să-și viziteze (cerceteze) cu deamêruntul toți stupii și pe cei slăbuți să-i ajute, dându-le hrană.

Nutrirea celor din coșnițe de nuele se poate face numai noaptea și anume seara, după-ce au încetat albinele cu sburatul, li-se așează mierea sub coșniță. Dimineța se cercetează din nou și, dacă mai este miere necărată în faguri, se ia, ca să nu se dee prin aceasta altor albine privilegiu de a deveni răpitoare.

Nutrirea celor din coșnițe mobile se face cu mare înlesnire, luând rame cu faguri și miere dela stupi mai buni și punându-le celor mai slabi.

Aflând stupi de tot slabi, sau fără matcă, ori cu matcă falsă — pe scurt: stupi cari nu's de traiu — și neavînd matce în rezervă pentru a-i ajuta, e mai cu cale a duce stupul afară din stupină, a mătura cu o peană de găscă albinele de pe faguri, ear' coșnița a nu-o mai

pune la locul ei. Albinele măturate, vîzîndu-se fără locuință, devin cerșitoare și se împart mai cu seamă pela coșnițele vecine. Puțina miere, ce s'ar mai fi aflînd în fagurii rîmași din stupul măturat, se dă altor stupi. Ca să nu se înmulțească prea tare moliile, ce sînt stricacioase stupilor, e de lipsă să se curețe regulat de sfărmituri de ceară polițele și fundurile coșnițelor, să se omoare furnicele, ce s'ar ivi în coșnițe, și să se apere și în contra altor dușmani, cum sînt unii fluturi de noapte, paianginii, vespîi ș. a.

Negoțul cu găște.

În unul din numerii foi noastre din acest an am fost arêtat, că plugarii ar face un lucru cuminte, prăsiind găște cât mai multe și mai cu seamă în satele prin ale căror hotarê curg riuri sau se află lacuri.

Acum ne întoarcem din nou la sfatul, de care pomenim, îndemnînd încă și mai mult pe oameni să se apuce de prăsirea în număr cât mai mare de găște; căci la dovezile aduse de noi cu privire la acest lucru, se mai adaug și altele, cari ne arată destul de luminat, că bine am povêțuit în această privință pe economii nostri.

În o gazetă ne spune un domn, care a trăit mai mult timp în Țeara-nemțească, că într'un singur oraș din aceea țeară — în Berlin — nu se ajung găștele câte se prăsesc în toată țeara și trebuie să aducă din alte țeri găștele de lipsă, cari sînt tare căutate și bine plătite, nu numai pentru unsoare, ci mai mult încă pentru carnea lor. Numitul domn — împreună cu alți bărbați pricepători — încă sînt de părerea, care am spus-o și noi, că țeara noastră e foarte potrivită pentru prăsirea de găște și că ar trebui să le prăsim în număr cât mai mare, ca să avem nu numai pentru casă, ci și de vîndut aici în țeară și în străinătate, s. p. Țeara-nemțească (Germania) ș. a.

Acuma e timpul de a-și cumpêra oamenii găștele de prăsilă: un găscan și 2 găște, din cari în anul viitor pot ajunge, cu grije bună, la zeci de floreni.

E timpul să începem o economie mai înțeleaptă în toate privințele, căci timpurile sînt din cale afară de grele.

Colica la cai.

Bolnăvindu-se un cal de colică, îl ducem într'un loc așternut bine, ca să nu se vateme, când se tăvălește. Calul trebuie lăsat să se așeze jos și să se tăvălească, numai când s'ar isbi prea tare trebuie oprit prin strigăte, lovituri de biciu ori purtare încoace și-n colo, căci ușor se poate întempla să-i plesnească rînza ori mațul cel gros. Nutreț nu-i

dăm de loc, numai apă curată de câteori vrea, dar' în porțiuni mici. Până vine veterinarul îl frecăm bine pe burtă și dacă asudă ori simțim, că is răci picioarele, îi frecăm trupul întreg. Cu un clistir cercăm să-i umplem mai de multe ori mațul cel gros cu apă, ca să-i silim rînza să se golească cât de tare. De multe-ori se vindecă colica numai cu mijloacele arătate de aici.

Tîrgul din Sibiu.

Primăria orașului Sibiu (sub Nr. 12492/897.) aduce la cunoștință publică, că tîrgul din Septembrie a. c. se va ține în modul următor: tîrgul de oi în 6. 7. și 8. Septembrie 1897, tîrgul de vite cornute în 9. și 10. Septembrie 1897, tîrgul de cai în 11. și 13. Septembrie 1897 și tîrgul de mărfuri în 14. Septembrie 1897. La aceste termene facem luători aminte pe iubiiții noștri cetitori, pe cari îi interesează tîrgul Sibiului.

Prăsirea galițelor.

(Urmare.)

Dacă privim un ou cătră lumină, atunci observăm, că ouăle clocite după câteva zile arată în mijloc oare-care trup, ear' ouăle stricate ținute cătră lumină arată un loc gol, în care se cuprinde o fluiditate, care se mișcă încoace și încolo.

Dacă clocirea ține regulat 14 zile până la 3 sêptemâni, atunci vedem, că internul oului la partea ascuțită este cu totul întunecat, pe când la partea groasă timpită a oului vedem un loc luminos umplut cu aer.

Ouăle fructificate și clocite, în care puiul este mort, arată sau o icoană de tot întunecată neagră, sau între spațiul întunecat și luminos se află o fâșie murdară gălburiă întunecată, pe lângă asta coaja capătă niște pete vi-nete și dacă oul zace mai mult timp sub cloacă, atunci easă din el prin coajă o fluiditate cu miros greu și neplăcut.

Să avem grije, ca să nu conturbăm cloca încât se poate. Dacă nu easă puii tot în același timp, atunci depăr-tăm îndată ce s'a uscat, pe cei ieșiți înainte, și-i așezăm într'o lăduță sau corfiță căptușită cu vată sau cu lână și o acoperim cu o perinuță sau cu o altă materie moale. În deosebi atunci este de lipsă a scoate puii și cojile ouălor clocite din cuib, când cloca are să clocească pe deplin și ouăle puse sub ea și mai târziu, căci la din contra cloca nu va ședea mai mult cu statorniciă și ouăle celelalte nu vor fi clocite pe deplin și iute; ba se poate întempla, că puii vor fugi din cuib, când apoi cloca îi urmărește, și prin asta părăsește ouăle. Avem să depăr-

tăm cojile ouălor clocite și atunci, când puii easă deodată din ouă, pentru-că cojile se nu acopere ouăle, cari sunt încă întregi și prin asta se nu se îngreuneze ieșirea puilor din ele. La cas, când un puiu n'ar pute eși din ou, atunci avem să fim foarte precauți cu ajutorul ce-l dăm: anume să nu turtim sau să nu spargem coaja oului, ci să sfredelim cu vârful unui cuțitaș coaja, să scoatem vreo câteva sfărâmaturi mici de coaje și să umezim locul devenit gol al peliței oului cu apă caldă; avem însă să grijim foarte tare ca să nu vătămăm pelița oului, căci prin asta putem să omorăm puilul.

Cloceșii avem să le dăm sub timpul clocirii ca nutreșment grăunțe sănătoase, din când în când mâncare moale și foarte arare ori verdeață. Să nu ne spăriăm, dacă observăm, că cloca la începutul clocirii se încue, căci asta este starea normală și consună cu dezvoltarea căldurii mărite a sângelui. Scaunul subțiat și scursura pântecului sunt totdeauna semne, că cloca nu se află în stare normală. Cloceșii lângede și bolnave sunt de a să înlocui cu altele sănătoase. Dacă cloca, precum se întâmplă adeseori, nu vrea să se depărteze din cuib, ca să meargă la mâncare, atunci avem să o luăm cu grijă de pe ouă și să o punem lângă vasele de mâncare și de beut, când apoi să avem grijă, ca să meargă, după ce a mâncat, beut, gunoit și s'a scuturat, eară în cuibul său, ca nu cumva să continueze clocirea în alt loc. În apa de beut avem să punem bucăți de fier vechiu, ruginite, sau cui și altele. Pe lângă asta avem să ne îngrijim, că cloceșii să aibă nășip: putem întrebuința praf de gips, de var, sau cenușe mestecată cu praf de tabac.

Cu câteva zile înainte de ieșirea puilor sunt de a se vizita de a mersuruntul cloceșii, și dacă observăm, cumcă sunt pline de insecte, acestea sunt înainte de toate a să stîrpi.

Dacă s'ar îmbolnăvi o clocă, ar muri sau ar părăsi puilul, sau o clocă ar ave prea pușini puil, atunci avem să înșelăm cu mare isteșime puilul, ca să se lase în grija altei cloce, ceea-ce însă nu ne succede totdeauna, îndeosebi atunci nu, când coloarea și mărimea puilor străini nu se potrivește cu a celor, cu cari cloca era deja îndatinată. Mai bine este, dacă întreprindem înșelăciunea asta seara, când cloca s'a culcat deja. Dacă nu putem pune puilul deveniți orfani lângă o clocă străină, atunci avem să pregătim într'o corfă plană un cuib moale din otavă sau pîr de vacă, din vată sau sdrențe de lână, băgăm puilul în el și acoperim cuibul cu vată s'au cu o perinuță ușoară și așezăm corfa la un loc cald. Puilor

le priește foarte bine, dacă punem lângă cuib și o sticlă caldă, s'au niște pietri încălzite.

La ouăle de clocire ale rașelor și găștelor avem să ne ținem tot de regulele cari s'au tractat mai sus față cu alegerea și manipularea ouălor de găină.

Cuibul de clocire pentru rașe și pentru găște este a se construi din paie și din fîn moale într'o lăduță plană sau așezăm cuibul deadreptul pe pământ. Avem să ne îngrijim, ca și galițele acestea să fie așezate în atare loc liniștit de clocire, unde cloca să nu fie conturbată de alte galițe, animale răpitoare sau de oameni. Găștele și rașele sunt așa de iscusite, încât ele însăși își aduc în rînd cuibul lor, ba își smulg și penele din trup, ca să-și și poată cupuși cuibul pentru susținerea unei călduri statornice; prin urmare n'avem să purtăm așa mare grijă la gătirea cuibului ca la găini. Când părăsesc păsările acestea de apă cuibul lor, atunci și acopere ouăle cu ce găsesc ceea-ce la ele în mare măsură și este de lipsă, fiind-că le trebuie mai mult timp, ca să-și poată căuta nutreșmentul necesar și fiindcă cuibul are să fie scutit în absența lor de animale răpitoare, corbi, țarce și găini.

În o depărtare de un metru se pune lângă cuibul de clocire al găștelor și al rașelor ovės, orz, pâne, verdeață, apă și nășip. Din ouăle cele de rață clocite easă puil în 26—30 zile, ear' din ouăle de găscă după 28—32 zile. Puilul ieșii ai găștelor și ai rașelor avem să-și ținem tot în modul arătat la găini.

(Va urma.)

Iuliu Bardosy.

Sfaturi bune.

In contra opririi pișatului la cai.

O jumătate de ceapă se taie în bucăți mici și se pune la epe în vâgăună (pișetoare), la cai de asemenea. După un timp de tot scurt, une-ori numai decăt, animalul bolnav se pișe și rēul trece.

Oul ca leac.

Flastărul de muștar, mestecându-se cu un albuș de ou, nu trage beșici. Un ou crud înghițit dintr'odată, ia cu sine un os de pește, ce a fost oprit în grumazi. În contra ranelor pricinuite prin arsuri, pelița cea albă, care se află sub coaja oului, este un mijloc foarte minunat. Albușul de ou, bătut împreună cu zăhar galbin și cu lămâie, e bun în contra răgușelii, luându-se la fiecare ceas câte o linguriță. Un ou crud, desfăcut cu băgare de seamă, ca să nu curgă afară, și astfel luat într'un păhar de vin, este foarte bun pentru cei pe cale de a să însănătoșă.

Cum se dau leacurile porcilor.

Dacă porcii bolnavi mănâncă câte ceva, li-se dau leacurile în mâncare; din potrivă trebuie să le turnăm leacul, ceea-ce e primejdios, pentru-că, înghițind cu grabă se pot ușor innăduși și să moară, sau li-se poate pricinui aprindere de plămâni. Mai bine e a așeza porcii jos, a le ține botul ceva ridicat și astfel a le turna pe încetul din leacuri, ca să curgă subțire numai ca ața și intrerupend foarte adeseori.

Must de miere.

Se ia din teasc must de mere (poame), se mestecă cu atăta miere de albine, ca să poată ține de asupra un ou proaspăt de găină, se fierbe încet timp de $\frac{1}{4}$ de ceas, dar' într'un vas de pământ, luându-se spuma de pe deasupra; după răcire se umple cu el vase, dar' nu de tot. În luna lui Martie din anul viitor se trage în glăji. După șese săptămâni va fi bun de beut. Rămânend mai mult în vas își pierde din dulceață. Acest vin plăcut și tare se ține mult și se poate foarte bine întrebuința ca vin dulce în ficare bucătărie. Mierea este un mijloc foarte bun și pentru a face gustos mustul nou și acru de poame.

Albina proroc de vreme.

Un cultivator de albine pătit ne comunică: 1. Când e timp frumos, dar' albinele nu easă din coșniță, vine ploaie. 2. Când zboară albinile cu grămada cătră casă, e semn, că se apropie o furtună. 3. Dacă easă albinele dimineața cu toate că e nourat, e semn, că are să se însănăzeze.

Contra șoarecilor.

Semburi de mandule amare, zdrobiti bine și presărați cu făină omoară cloșani și șoareci iute și sigur. Cunoscută fiind lăcomia șoarecilor, nu strică dacă presărăm semburi și cu puțin zăhar.

Păduchi pe porci.

Contra pădușilor de pe porci ajută numai curățenia cea mai mare. Pentru de-a-i alunga, frecăm porcii tot la trei zile cu petrolu mestecat cu unsoare de porc.

Unelte economice de vânzare.

Ne luăm voie a vesti prin aceasta „To-vărășiiile noastre agricole”, cum și pe fruntașii nostri cu dare de mână, că la direcțiunea „Tovărășiei agricole din Siliște (comitatul Sibiu) se află de vânzare cu preț moderat o săpătoare și un plug sistem Sack în stare bună și foarte practice.

Doritorii să se adreseze cătră direcția amintită.

Sibiu, 9/21 August 1897.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiuului”.

În absența dlui președinte:

Dr. Aurel Brote,

V. Torășianu,

membra în comitet.

secretar.

Știri economice.

Filoxeră. Comunile Gioagiu și Cricău, în ale căror vii s'a ivit filoxera, au fost puse sub carantină.

Boala de gură și de unghii a încetat la vitele cornute din Sebeșul-săsesc.

Ciuma de porci se lățește tot mai mult în comunele Lechința și Dipșa, cott. B.-Năsăud.

Răpchiuga (muc) bântue și acum între caii din Ghiskrik. Și'n comuna Voldorf s'a constatat boala aceasta. În comuna Simontelnic a încetat.

Cale ferată nouă. Bancei comercială din Pesta i-s'a prelungit concesiunea pentru lucrările pregătitoare la calea ferată, ce e de-o se face din Sighetul-Mamației la granița țării.

Calea ferată Sighișoara-Agnita. Bani s'dunați pentru constituirea căii ferate Sighișoara-Agnita nefiind de ajuns, s'a hotărât emiterea din nou a 3252 acții de prioritate și 1752 acții fundamentale în valoare de 500.400 fl. Totodată s'a hotărât, ca guvernul să fie rugat a primi suma aceasta în sarcina s'a exmitând totodată un cunescător specialist pentru conducerea mai departe a lucrărilor. Adunarea generală a acestei căi ferate a însărcinat direcțiunea să sisteze deocamdată ori-ce lucrare la această linie.

Asigurare contra grindinei. Bancilor de asigurare le-a mers rău anul acesta cu grindina: Pe când ele au primit pentru asigurări 4 milioane de florini, au trebuit să plătească numai pân' acuma 5 1/2 milioane celor păgubiți, cari au fost cuminte de s'au asigurat de cu vreme.

Șoarecii de câmp fac anul acesta mari stricăciuni în comitatul Brașovului.

Societate pentru cultura hemeiului. În Sighișoara s'a întemeiat prin cultivătorii de hemeiu o societate în scop de a vinde de-aici înainte hemeiul, adunat la o centrală, prin licitațiune.

Teara-Noastră.

Descrierea Ardealului spre mează-noapte dela Murăș de

Silvestru Moldovan.
(Urmare.)

Să spunem jadedă, că sub el ținea Horia consfătuirii cu soții sei și hotărârile lor le lăteau între popor, la târgurile vestite dela Brad. O altă credință este, că la rădăcina lui ar fi îngropată o mână de a lui Horia. Ori-cum se fie, o tainică legătură a fost între arbore și inimosul căpitan din veacul trecut; de aceea i-a dat poporul numele, ce-l poartă și de aceea s'a dedat a-l venera, ca pe un lucru sfânt. Da, pentru poporul din valea Crișului-Alb »Goronul lui Horia« e o relicvie, căreia e păcat să-i faci vre-o stricăciune. Dovadă e, că dușmanii neamului nostru au cercat să pue oameni, cumpărați cu bani, să-l truncheze și să-l jupoae de coaje, dar' nimenea n'a cutedat a se atinge de el!

Sub »Goronul lui Horia« se face la sărbătorile Paștilor nedee. Se adună popor mult din împrejurime și Români își petrec vesel împrejurul puternicului arbore; în timpul mai nou însă, din an în an iau parte tot mai puțini oameni la nedeia dela Țebea.¹⁾

Depunând o lacrimă de pietate, o lacrimă de adio pe gliile mormântului lui Iancu, se ne continuăm calea.

Dela Țebea în curând sosim la *Baia-de-Criș*. Ea este o localitate mică, cu 664 de locuitori, Români, Unguri și Nemți. Odi-noară era de însămnătate mai mare, ca azi, căci a fost lungă vreme centrul comitatului Zarand.

Spre mează-zi dela Baia-de-Criș se află satul *Cărăciu*. Între dealurile de aici este un lac, în care se spune, că își are sălașul un *bălaur*. Sânt apoi și aici, ca în toate părțile Ardealului, niște oameni pribegi, numiți *șolomonari*, despre cari poporul crede, că dacă nu-i miluești, în mânia lor aduc vremi grele și năpaste de ploi și grindină, de potopesc satele și roada câmpului. Se zice că șolomonarii când se mânia, se duc la lacul dela Cărăciu, scot bălaurul din ape și încălecând pe el, năpustesc satele cu ploi și grindini pustiitoare.

Fapt este, că de câte-ori se ridică neguri grele și nori dinspre lacul dela Cărăciu, oamenii știu de sigur, că urmează ploi. Aceasta împrejurare ne-o explică povestea cu șolomonarii și bălaurul.

E interesant ținutul muntos, ce se extinde spre mează-noapte dela Baia-de-Criș, până înspre Găina. Dacă pătrundem pe aici vom fi surprinși de strimtorile de stânci, peșteri și dealuri de calc conice (țuguete), ce le vom afla, cu deosebire pe la Grohot, Tomnatic și Bulzești. Dela aceste dealuri văroase țuguete, cari se numesc de obicei *bulzi*, se vede că-și are numirea comuna *Bulzești*.

Dela Bulzești putem străbate pe poteci de munte până la muntele Găina și mai departe în valea Arieșului.

(Va urma).

Îndreptar

pentru întemeierea însoțirilor de cumpătare împotriva beuturilor spirtuoase

lucrat de

Gavriil Aluaș,

învățător și notarul însoțirii de cumpătare din Babța.

Formulare.

(Urmare și fine).

12. Protocol

luat în Babța la 19 Octomvrie 1895 st. n. în adunarea comitetului »societății de cumpătare« pentru abuzul cărcimarii.

Fiind de față: dnii Petru Pop, vicepreședinte; Gavriil Aluaș, notar; Traian Brendușan, notar; Stefan Blidar, cassar; Teodor Pop, Chirilă Deac și Mihai Tomșa membrii în comitet.

1. M. O. D. președinte fiind împedecat prin alte afaceri dela adunare, vicepreședintele Petru Pop prin o vorbire declară ședința de deschisă.

Ad 1., Vorbirea președintelui se ascultă și primește cu furtunoase strigări de »se trăească«.

2. Se pune întrebarea din partea președintelui: Prin ce mijloace am împedeca cărcimarii?

¹⁾ Date despre mormântul lui Iancu etc. și despre Zarand (porturi, datine etc.) mi-au împărțit dnii profesori Ioan Gherman și Vasile Boncu din Brad.

marii dela datul beuturii în Dumineci și sărbători în cărcimă?

Ad 2., Notarul societății G. Aluaș promite a cerceta cancelaria notarială spre a afla legea, care îi va opri a mai ține beuturi în Dumineci și sărbători în cărcimă.

3. Președintele aduce la cunoștința adunării că fiind arătați cărcimarii la protopretore, că iau beutură și țin beuturi în cărcimă Dumineca și în sărbători, ajunși acolo, au negat.

Ad 3., Se ia spre știință și se decide a îndrepta răul, adevărind cu martori, că țin beuturi în timp neertat.

Ne mai fiind altele de a se desbate, președintele prin o vorbire închide ședința. Protocolul s'a cetit, verificat și subscris.

D. c. m. s.

Petru Pop m. p.
președinte.

Gavriil Aluaș m. p.
notar.

13. Protocol

luat în adunarea generală a »Societății de cumpătare« la 12 Ianuarie 1896 în cauza alegerii oficialilor, membrilor comitetului și deliberarea statutelor fondului de bucate a »Societății de cumpătare«.

Fiind de față: O. D. Petru Pop, vicepreședinte; Ioan Pop, v. președ; Gavriil Aluaș, notar; Traian Brândușan, notar; Stefan Blidar, cassar; Mihai Micle, controlor; Lup Deac, Vasile Buda, Teodor Pop, Chirilă Deac și Mihai Tomșa, membrii în comitet; Teodor Filip, Alexă Blidar, Niculă Blidar, Gavrilă Șimonca, Onuț Crișan, Ioan Blidar, Mitru Blidar, Flore Pop, Onuț Zahă, Vasile Blidar, Ioan Blidar G., Onuț Blidar T., Ioan Buda G., Simeon Pușcaș, Constante Feidi, Mihai Blidar, Onuț Deac, Gligor Bălaș, Onuț Blidar, N., Gligor Deac, Mihoc Alexă, Vasile Buda, Simeon Ardelean, Gligor Buda, Petru Ardelean, Constante Boian, Petru Farcaș, Iacob Pop, Ioan Onușan, Ilie Ardelean, Onuț Palcău, Ilie Paușan, Georgiu Ienciu, Onuț Boldan, Petru Boldan, Ioan Vida, Georgiu Boldan, Simeon Băbțan, Vasile Pop, Ilie Mateiu, Mitru Ardelean, Alexă Crișan, Petru Georgiu și Filimon Pop ca membrii societății.

1. Președintele fiind împedecat dela participare, vicepreședintele o. d. Petru Pop îl înlocuește și prin o vorbire frumoasă, în care desfășură istoricul »Societății de cumpătare«, declară ședința de deschisă.

Ad 1., Vorbirea președintelui se primește cu vii urări de »se trăească«.

Între aceste ne onorează cu prezența mult on. d. Gregoriu Pop, protopopol tractului Eriului, care fu primit prin sculare și cu furtunoase urări de »se trăească«.

2. Notarul Gavriil Aluaș, după-ce raportează, că conform promisiunii făcute în adunarea de toamnă a comitetului, că va visita cancelaria notarului cercual spre a afla legea, care se împedec pe cărcimarii dela abuz, a aflat leac la buba fărădelegei; (a se vedea în îndrumări) află de consult a reinprospeta în memoria membrilor cuprinsul §-lui 2 din statute, deci propune a se ceti acel §. și să se explice în detaliu.

Ad 2., Propunerea notarului se primește și se decide a se ceti acel §.; cetindu-se fu ascultat din partea adunării cu atențiune.

3. Cassarul Stefan Blidar raportează, că afară de cei 5 fl. 80 cr. v. a. n'au încurs alți bani, ear' fondul de bucate constă din 64 merțe mălaiu capital, ear' 16 merțe mălaiu ca interese toate eșite, cari — capital și interese — fac 80 merțe mălaiu.

Ad 3., Se ia spre știință și se decide a i-se da cassarului absolut.

4. Președintele aduce la cunoștința adunării, că conform §-lui 6 din statute oficialilor și membrilor comitetului le expiră termenul de un an al funcției, deci propune a se alege noi oficiali și membrii în comitet.

Ad 4.. Adunarea alege prin aclamațiune: 1. Pe mult on. d. Stefan Pop de președinte. 2. Pe o. d. Petru Pop și dl Andreiu Șimonca de vicepreședinți, 3. pe Gavriil Aluș și Traian Brendușan de notari, 4. Ioan Pop de cassar și Stefan Blidar de controlor, 5. de membrii ai comitetului fură realeși cei vechi: Teodor Pop, Chirilă Deac, Mihai Tomșa, Lup Deac și Vasile Buda.

5. Președintele aduce la cunoștința adunării și propune ca notarul Gavriil Aluș să reîmprospeteze în memoria membrilor statutele fondului de bucate, care primite fiind de adunare se vor susține înaltului ministeriu de interne spre aprobare.

Ad 5., Propunerea președintelui se primește și se decide a se ceti; după cetire e primită fără excepțiune.

6. Mult on. d. Gregoriu Pop, protopopul din tractul Eriului, ia cuvântul și ține o vorbire frumoasă, arătându-și bucuria asupra »Societății de cumpătare« ce întru adevăr o vede în faptă, laudând hărnicia locuitorilor români din Băița și îndemnându-i a premerge cu exemplu bun și în atingere cu alții din alte comune.

Ad 6., Vorbirea m. o. d. protopop a fost primită cu urări de »să trăească«.

Ne mai fiind altele de a se desbate, președintele prin o vorbire bine nimerită, în care accentuează, ca toți membri societății să se țină mândri, că sunt membri și să țină cu sfințenie cuprinsul statutelor, închide adunarea. Protocolul s'a cetit, primit și subscriș.

D. c. m. s.

Petru Pop m. p., Gavriil Aluș m. p.,
președintele »Societății notarul »Societății
de cumpătare«. de cumpătare«.

CRONICĂ.

Chirotesire. În 22 August n. a fost chirotesit într'u protopresbiter în biserica din Sibiu-Cetate dl *Vasilie Domșa*, protopop al tractului Orăștiei, ear' în ziua precedentă *Simion Popoviciu*, preot militar în pensiuie, într'u protopop.

O preoteasă harnică. Din Târnova ni-se serie, că preoteasa de acolo, dna *Emilia Turnea*, lucră foarte mult între țerancele târnovene, ca să-și păstreze portul național românesc neschimbat. Spre scopul acesta nu numai, că le premerge însași cu pildă vie, dar' le și arată, cum să-și lucreze ele singure, ce au de lipsă, ca să nu-și dea banii la șatra Jidanului. Servească pilda d-sale de îndemna și altora!

Calea cea bună. Un harnic abonent al nostru, auzind, că unii țerani să plâng, că e mult să dea pentru »Foaia Poporului« 3 fl. la an, le răspunde următoarele: De ar fi numai banii aceia ar fi nimica, dar' câte fac unii cu voia și nu au nici un folos, pe beuturi, pe tabac peste măsură; dacă acestora le-ai mai pune cumpăt, dacă ar întemeia însoțiri

de cumpătare prin satele noastre, atunci ne-ar aduce un mare folos, așa fiind, mulți bani ne-ar rămâne în pungă și pentru deșteptare și luminare. Ea dacă am »Foaia Poporului« în Dumineci și sărbători după prânz, șed acasă și cetesc, mă odichnesc bine, nu mă duc să vorbesc pe nime, rău, nu merg la cârcimă și nu merg în povești, unde se mistue o grămadă de tabac, și multe alte cheltueli. Aceasta este calea cea bună să ne deșteptăm și să crutăm banii și sănătatea. Unde lipsește foaia e cu totul întoarsă treaba, aceia după prânz să duc la cârcimă și așa cheltuesc bani. — Da, aceasta este calea cea bună — zicem și noi — și bine ar fi dacă toți Români s'ar încredința odată despre acest adevăr: Dacă am trăi mai cu cumpăt, mulți bani ne-ar rămâne în pungă și atunci nici o foaie românească nu ne va păre scumpă.

Pentru neguțatori. Un băiat, care a absolvat I clasă gimnazială, vorbește afară de limba română, ungurește și puțin nemțește, e în vârstă de 14 ani și a fost ucenic de prăvălie (ferărie și spețerie) în decurs de 1. an și trei luni, având document bun despre purtarea de până acum, voește a se aplica de nou la o prăvălie.

Atragerea luarea aminte a neguțătorilor noștri asupra acestui băiat; cei cari ar reflecta la el să se adreseze la redacția noastră.

Români rătăciți. Ni-se scrie: În 8 August a. c. s'a construit în Băița o filială a societății de maghiarisare »Enke«. Între câțiva Nemți catolici au luat parte la constituire și niște Români, cari s'au înscris de membrii ordinari. Rătăcitele oi sânt: *Seckerele Iános*, *Balázs Arthur*, ambii comercianți în Băița, și *Turuk Péter*, faur de profesiune (vezi »Hunyad« numărul 33 a. c). Cei dintâi, cu ocaziunea sărbătorii tâmbăiului millenar din anul trecut, au fost și atât de afabili, că 'și-au iluminat și casele. Rușine lor!

Cărți nouă. Au apărut: »Manual pentru usul necroscopilar comunal«, de Dr. Ștefan Erdéty. Orăștie. 1897. »Minerva«, institut tipografic. Cartea este scrisă pentru inspectorii (doftorii) de morți comunal, căroră le dă bune îndrumări pentru slujba lor, de aceea o recomandăm. — *ABC Carte de cetire pentru elevii clasei I*, de Iosif Moldovan, inv. Arad, Nicolae Ștefu, Nicolae Boșcariu, Iuliu Groșoreanu, Petru Vancu, învățători. Arad, 1897. Tipografia diecesană.

Omor. Din Târnova ni-se serie, că Duminecă în 15 August a. c. locuitorul Nicolae Văranu a fost omorât sara, când se întorcea dela moară, cu lovitori de topor. De ucigaș e bănuț fratele unei fete stricate, cu care trăise în fără de lege, după-ce s'a desfăcut de prima lui soție. Împreunându-se din nou cu aceasta, ficiorul numit ar fi comis crima din răsbunare. Atât el, cât și soru-sa și muma-sa sânt arestați.

Foc mare. Ni-se scrie din comuna Galăț (comit. Făgăraș), că la 18 Aug. n. a băntuit acolo un foc năprasnic. Opt case și 10 șuri au fost pustiite. Mulți țerani, toți Români, au rămas în cea mai neagră lipsă și jale. Pradă focului a căzut și un biet bătrân, care a adormit cu pipa aprinsă. Precum se spune, cauza focului ar fi fost tocmai negrija sermanului moșneag, care numai scrum a fost scos din mijlocul flăcărilor.

Dela colonia română din Viena. »Patria« scrie: Sâmbătă la 7 August n. avu loc în Viena botezul ficei unui bun și devotat partisan al cauzei române, a dlui Dr. Nicu cav. de Preda. Cu această ocaziune, ca Români, am avut satisfacția a vedea un confrate al nostru onorat în modul cel mai distins, de oameni ilustri din Viena, a vedea copila în semn de dragoste pentru persoana tatălui seu ridicată în brațe de dl Dr. Carl Lueger, primarul Vienei, ținându-o ca nănaș la botez. Ca nănaș a tinerei Române a figurat dna Maria de Porzer, soția dlui avocat de Porzer din Viena. În distinsa societate adunată la botez am putut remarcă pe domni: deputat Dr. G. Popovici; medic de fregată Dr. Eud. Procopovici; asistent Dr. C. Oesterreicher, adv. Dr. V. Iliuș; do Onciul cu dna; Dr. Popescu. La masa festivă atât dl Dr. Lueger, cât și dl de Porzer, au rostit toasturi măgulitoare pentru persoana dlui și dnei Preda. Colonia română se bucură mult, că dispune de atari bărbați, cari au știut să-și câștige stima și simpatia nu numai a conaționalilor, ci și a celor mai de frunte bărbați din Viena.

Bánffy-Pașa — Valah! A spus-o mirozonia asta tainica societate »Első magyar vérszövetség« din Eger, care a trimis ministrului Bánffy amenințarea în scris, că de nu se retrage, lăsând loc contelui Apponyi, va ajunge soartea ministrului Canovas din Spania. În scrisoare anarhistii... de hârtie spun »că dau acest sfat lui Bánffy, »pentru-că ti compătimește soția, care nu-ți o Valachă atât de rea ca ministrul«, numit într'alt loc »favorit al Românilor«, crimă nespuse de grozavă aceasta! »Acum ție-ți vine rîndul, serman prim-ministru valach uritor de Unguri« — așa amenință teribilii anarhiști de hârtie. Adică-telea Bánffy Pașa Valach, și încă de cei cari ar tot mânca la Unguri. — Se poate, se poate?!...

Povoii de... Unguri noi. Ceata Ungurilor noi crește și se sporește. În semestrul cel dintâiu al anului acesta 'și-au maghiarisat numele 822 de papricați »patrioți«, dintre cari 475 de-ai... usturoiului. Eljen, că »nația singură alcătuitoare« se umflă ca broasca din proverb!

Floricele de ale administrației maghiare. Comitetul municipal al comitatului Nyitra a condamnat săptămâna trecută pe vice-comitele comitatului Moșon, Tóth Imbre, la pierderea oficiului. De odată, cu el a judecat și pe cassarul comitatului, Modovici, la 100 fl. ameadă, pe când ceialalți acușați: controlorul, fostul controlor, inspectorul de dare etc. au fost achitați. Numai comitele a mai lipsit din cunună!

Administrație ungurească. Notarul comunei Koptol din comitatul Pojoga, Gáspár Ferencz, a fost zilele acestea arestat și aruncat în temniță, pentru-că... a păgubit cassa comunală cu mai multe mii florini. Model de slujbaș al stăpânirii ungurești!

»Patriotism«. Un Uogur, K. Sándor a fost învățător, diurnist vice-notar, și totodată patriot bun. De nevasta primă s'a despărțit, pe a doua a părăsit-o. Ca să pună vîrf patriotismului, 'și-a maghiarisat numele în Szántó Sándor. Ca Szántó Sándor a fost denumit de matriculant reg. ung. Fără de a se despărți de femeia a doua, se căsătorește a

treia-oraș. Lucrul se descopere și acum „patriotul” meditează în temnița din Enyiczke asupra deșertăciunii patriotismului.

Fabrică arsă. Din Lugrj ni-se scrie, că în 7 August c. a ars marea fabrică de spirt de acolo. Focul s'a iscat din nebagarea de seamă a unui lucrător. Paguba e mare.

Mai nou.

Faure în Rusia.

Întemplarea cea mai însemnată din săptămâna aceasta e visita președintelui republicii franceze *Felix Faure* în Rusia. Faure a sosit în Rusia în 23 l. c. și a fost primit cu mare căldură și însufletire de către Țarul și toți Rușii. În cinstea lui s'au dat mari sărbări, parade militare etc. La prânzul de gală Țarul a ținut un toast, în care a amintit despre *prietenia și simpatia* dintre Rusia și Franța. Președintele i-a răspuns în cuvinte călduroase. Nici unul însă n'a folosit cuvântul *alianță* (legătură), ce ar fi între cele două țeri. Aceasta o înseamnă ziarele nemțești din Berlin, amintind, că toastele au fost calme. Foile rusești și franceze scriu în chip însufletit și salută întărirea legăturii dintre cele două popoare.

Bombe în Constatinopol.

În capitala Turciei s'au făcut atentate împotriva mai multor deregătorii înalte. În mai multe locuri au fost aruncate *bombe*, cari au făcut mare spaimă. Bombele au fost aruncate de *Armeni*. Au fost arestate peste 100 de persoane.

POSTA REDACȚIEI.

Ab. 7552. Nu știm să se găsească românește cartea de care întrebi. Poesiile populare bune se vor publica pe rind toate. Anecdotele cele două nu le putem folosi. Sânt prea grosolane.

V. L. în Răchitova. Am înștiințat pe neguțtorul de poame despre cele împărțite; el vă va scrie.

Abonent nr. 4241. V'am trimis trei scrisori, adecă adrese, în afacerea cu poamele; grăbiți a vă pune în înțelegere cu respectivii.

Neiscălit în Măgheruș. E trist și păcătos lucru ceea-ce ne scrii, că face preotul d-voastră, dar nu putem publica cele împărțite nefiind iscălită scrisoarea. Noi trebuie să știm cine ne scrie, faceți-ne deci cunoscut numele.

Abonent nr. 3025 (Zam). Premiul pentru cetitorii „Foi Poporului” se va trimite spre sfârșitul anului. Negreșit că-l vei primi și d-ta, ca toți abonenții...

I. O. în Zorl-m. (abon. 2925). Ți-am vestit în numărul trecut în posta redacției, că am trimis scrisoarea d-tale neguțtorului de poame. Privitor la premiul, vezi răspunsul de dinainte.

B. în V. „Solerul la vânat” se publică acum. Mulțumită. Vă rugăm și de altele.

I. P. în Opațița. Pentru „Biografia lui Iancu” trimite banii de-a dreptul la „Asociațiune”; numai acolo se vinde. Premiul nostru mai târziu.

N. T. în Tăuni. Noi nu avem obiceiul a polemisa cu alte foi; ne este cu mult mai scump locul, de care dispunem. De altcum d-ta se vede că vrei numai să știi, că cine a scris corespondența și nu că ce a scris? ceea-ce este principal! Nu se publică.

Abonent nr. 3863. (I. G. Moldova n.). Serie dlui părinte Ioan Bochiș, preot și pictor în Kolozs-Borșa; el îți va da deslușiri și adrese.

P. Anghel în Chiajna. Serie lui Andreiu Rieger, fabricant de mașini în Sibiu și cere un catalog românesc; dacă nu o are în fabrică, ți-o comandă el de undeva.

R. A. în Lasl.-r. (ab. 5437). Nu-ți recomandăm a tipări „Amicul petrecerilor”, căci ar costa mult și la noi greu trec cărțile. Dă-ne voie a publica din el, pe rând, în foaie.

Abonent nr. 8975. (Iclanzel). Ne pare rău, dar pe cont librăriei noastre nu-i este iertat a trimite cărți; la toamnă, când vei avea banii, vei avea și timp de citit mai mult ca acum. Pentru „Steaua Maghiilor” scrie de-a dreptul la tipografia din Biserica-Albă (Fehértemplom), unde a eșit; noi nu știm unde se află.

Pentru redacție și editură responsabil: Ioan Morariu.
Proprietar: Pentru „Tipografia” societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

Mare prăvălie

de

băcănie, candite, delicatose, bumbacuri etc.,
a societății comerciale

„CONCORDIA”

Str. Măcelarilor nr. 20.

Strada Baier nr. 1.

Edificiul „Albinei”.

vânzare în mare și mic.

Toate articolele aparținătoare sferei de băcănie, delicatose, candite și bumbacuri se pot procura cu prețurile cele mai moderate și în calitatea cea mai bună, la societatea „Concordia”.

Prăvălia noastră arangiată după recerințele moderne, numeroasele localități ce ne stau la dispoziție, precum și importul direct de mărfuri ne pun în plăcuta poziție de a corăspunde tuturor așteptărilor.

În special recomandăm Onor. public următoarele articole: Cafea, proaspătă de diferite soiuri, Zahar Raff. I-a, Stafide, Migdale, Mazere, Linte, Orez, Piper, Cuișoare, Șofran francez, Thee, făină de toți numerii, Orange, Masline, Iere negre și roșii, Șuncă, Salamă, Pești marinați (Aalfisch, heringi, ruși), brânze proaspete; Liqueuri (E. Lichtwitz & Co.) Rum, Cognac.

Vinars curat de drojzii. — Vinars curat de prune.

Oțet de vin veritabil.

Vinuri curate și tot felul de ape minerale.

Fructe sudice, Oleiuri, Lumini, Săpunuri, Petrolen etc.

diferite sămințe agronomice plombate și scutite de rocină cu prețuri foarte favorabile.

Din despărțământul de textile recomandăm următoarele: Bumbacuri de țesut, Bumbacuri franțozești veritabile (marca D. M. & C.) albe și de diferite colori, Păr, (Haras) bercă, mătăsuri de cusut în diferite colori, etc.

Așteptând numeroasele comande ale M. O. public și promițând serviciu prompt,

semnăm cu toată stima

„Concordia”,
societate comercială pe acții.

[1039] 32—

Banca generală de asigurare

„TRANSILVANIA”

ÎN SIBIU.

fundată în anul 1868

[1482] 12 30

asigurează prelungă condițiunile cele mai favorabile:

- în contra pericolului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobilii etc.
- pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitale pe cazul morții și pentru termine fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

Despăgubiri pentru daune cauzate prin foc	Sume asigurate pe viață
în a. 1869—1893 fl. 989,031.85	în a. 1870—1893 fl. 808,118.60
în a. 1894 „ 56,333.20	în a. 1894 „ 59,659.—
în a. 1895 „ 50,463.35	în a. 1895 „ 66,862.11
în a. 1896 „ 61,925.11	în a. 1896 „ 81,784.—
Suma fl. 1.157,753.51	Suma fl. 1.016,423.71

2,174.177 fl. 22 cr.

Conform bilanțului pentru 1895 fondurile de rezervă și garanție se urcă la
999.950 fl. 23 cr.

Prospecte și formulare se dau gratis.

Deslușiri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiu, (Strada Ciznădiei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov (H. Hermann), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

LOTERIE.

Tragerea din 21 August n.
 Temesvár: 83 32 56 18 42
 Viena: 75 13 43 55 88
 Tragerea din 25 August n.
 Brünn: 85 12 56 81 17

Călinarul săptămânii.

Zilele	Călinarul vechiu	Călin. nou	Soarele
	Dum. a 11-a după Ros., gl. 2, sft. 11.	rës.	ap.
Dum.	17 Muc. Miron	29 Tăi. c. Ioan	5 17 6 43
Luni	18 Mei Flor. și Laur.	30 Roza fec.	5 18 6 42
Marți	19 Muc. Andreiu Str.	31 Raimund	5 20 6 40
Merc.	20 Pror. Samuil	1 Sept. Egid.	5 23 6 37
Joi	21 Apost. Taden	2 Absolon	5 25 6 35
Vineri	22 Muc. Agatonie	3 Mansuet	5 27 6 33
Sâmb.	23 Muc. Lup	4 Rosalia	5 28 6 32

Tirgurile din săptămâna viitoare după căl. vechiu.

Luni, 18 August: Miheș.
 Marți, 19 August: Alțina.
 Mercuri, 20 August: Cheța, Cluj, Năsăud, Porumbacul-inf. (numai trg de vite), Zlatna.
 Joi, 21 August: Alămor, Brad, Sân-Benedic.
 Vineri, 22 August: Câmpeni, Jucul-inf., Murăș-Oșorheiu. 22 și 23 Galt, Zéla.

La librăria „Tipografiei“, soc. pe acțiuni în Sibiu se vënd:

Operele preotului Kneipp:

Sfaturi
 asupra

sănătății copiilor sau îngrijirile

ce trebuesc date copiilor bolnavi și sănătoși.

Prețul 1 fl. v. a.

Precum și

CURA DE APĂ.

Cum trebuie să trăiți.

Testamentul meu și Conferențe publice.

Prețul 1 fl. 50 cr.

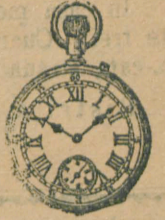
IULIU ERŐS,

str. Cisnădiei 3. SIBIU. str. Cisnădiei 3.

Edificiul băncii „Transilvania“.



Cel mai ieftin izvor de procurare, cel mai mare deposit în toate soiurile. Oroloage, lanțuri de oroloage, giuvaiere, obiecte de aur și argint, cercei, inele, brățare, lanțuri de gât, broșuri, brățare cu orologiu, garnituri și decoruri de masă în aur și argint curat. [1151] 17—38

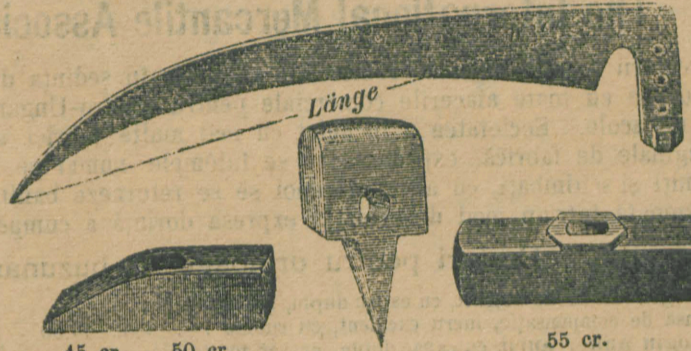


Obiecte optice! — Atelier bun de orologer.

Comandele din afară se execută prompt și conștientios.



52 cr.



45 cr.

50 cr.

45 cr.



55 cr.



48 cr.

Coase și unelte de bătut coasele
 sub garanță pentru fiecare ținută.

Semnul
C. F. J.

COASE

Semnul
C. F. J.

lungime	70	75	80	85	90 cm.
1 bucată	— .80	— .80	— .80	1.—	1.—

Din cele bătute costă bucată cu 10 cr. mai mult. Prețurile uneltelor de bătut coasele sunt alăturate la figuri.

Coasele și uneltele de bătut, cari sânt necorespunzătoare se iau îndărăt, respective se schimbă, chiar și dacă au fost folosite. [1418] 12—

Carol F. Jickeli, Sibiu.

La cumpărare de 10 bucăți de coase, o coasă se dă gratis. În un pachet de 5 chlg. măsurat lungimii coaselor, 6-8 bucăți, pentru care portul postal dimpreună cu timbrul de fracht și provisiunea este 27 cr. în depărtarea zonei prime, 42 cr. în toate celelalte zone.

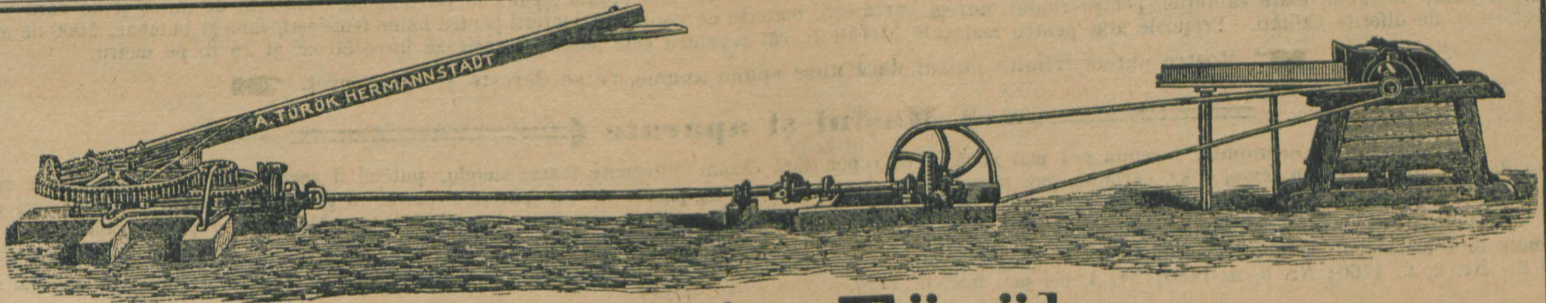


Fier în rugi din Hunedoara (Kudsir)

depou bogat asortat.



Reparaturi în grabă, bine și ieftin.



Andreiu Török

fabrică de mașini agricole, SIBIU, strada Dumbrava nr. 1,
 recomandă stimaților domni economi fabricatele sale bine cunoscute în țeară și străinătate și de multe-ori premiate.

Mașini de imblătit (trierat) de mână, cu virtej (gepel), cu scuturătoare de paie și cu sită, cu dungi de fer și cu curele, ciuri de sortat în 4 deosebite mărimi, triere, mașini de ales și de sortat grăul, tot felul de pluguri, mașini de tăiat paie, teasouri pentru oleiu, struguri și de poame, sfărământori de ocucruz, greble, grape, pompe de apă pentru afunzimi până la 20 metri, moară pentru păsat, etc. etc. [814] 26—26

COASE

sub garanță pentru fiecare ținută. — Lungime 70—90 cm. 1 bucată 90 cr.

Mare magazin de nicovale, foi, mașini pentru șiroafe, apoi tot felul de alte instrumente și unelte de lipsă făurarilor și lăcătarilor.

Lista prețurilor ilustrată, gratis și franco.

Întemeiată la anul 1857.

Prețuri ieftine, serviciu solid.

Nr. 904—1897.

[1779] 2—2

Publicare.

Prin a este fac cunoscut, că precum până aci, așa și de acum înainte, voesc a ține prunci școlari în cuartir și vipt, și cu îndestălire deplină atât a părinților cât și a pruncilor.

În casa mea se vorbesc limbile patriei toate trei. Cuartirul meu e în aula bisericii rom.-cat., strada Spital. [1778] 4—4

Bistrița, la 8 August 1897.

Iuliu Hantz.**Publicațiune.**

În 31 Iulie a c. s'a aflat pe tevtorul comunei noastre, una bivoliță de circa 15—18 ani, care se va vinde pe calea licitațiunei publice în 29 I c. la 2 ore p. m. în cancelaria comunei Ludoșul-mare.

Ludoș, în 9 August 1897.

Oficiu comunal:

Ioan Mutiu,
primar.I. Cosma,
notar.**Doi băieți**

cu creștere bună se primesc ca învățacei în Franzelăria lui

Petru Moga,

Sibiu, str. Cisnădiei nr. 44.

[1803] 2—6

Cumpărați direct dela isvor; astfel cruțați jumătate din preț!**The International Mercantile Association, 31, Cannon Str. London E. c.**

Directorii numitei societăți comerciale au decis în ședința din 1 Iunie sub Nr. 1258 înființarea unei secțiuni la centrala de aici, care se va ocupa cu toate afacerile comerciale pentru Austro-Ungaria, îngrijindu-se de exportul produselor engleze și de importul produselor de acolo. Societatea a încheiat cu mai multe fabrici următorul contract: toți articlii puși în comerț să fie notați cu prețurile originale de fabrică, expedarea să se întempe numai pe lângă bani gata și în fine, toți acei articli, cari n'ar coreșpunde, să fie reprimiți și schimbați, cu alții, ori apoi să se returneze banii, dar' numai în cazul, când marfa nu a fost tăiată din bucată, ori n'a fost însemnată într'un mod deosebit la expresă dorință a cumpărătorului.

Prețuri pentru oroloage de buzunar remontoir în val. austr. netto:

Nr. 250. Orologiu anker de argint, cu capac dublu, gravat simplu balansă de compensație, lucru excelent, cu rubine	fl. 14.50	Nr. 74. Același din aur de 14 k., ciselat, foarte elegant	fl. 17.50
" 127. Orologiu anker aurit cu capac dublu, gravat foarte elegant, în 2 mustre: cu stele ori cu flori, de 2 mărimi, pentru doamne și domni. Platat $\frac{3}{4}$, cu rubine, balansă de compensație. Orologiu minunat, poate dura ani	" 22.—	" 105. Orologiu de argint, călindar pe veci, arată nu numai cu acurateță timpul obicnuit, ci și ziua, săptămâna, luna, datul și fazele lunii, cu sticlă tare deasupra arătătoarelor; product foarte perfecționat, gravat simplu costă numai fl. 28.50. Același orologiu din aur de 14 k., ciselat fl. 99.—. Din aur de 28 k., fl. 124.—. Cu capac dublu massiv din aur de 14 k., fl. 124.—. Cu capac dublu din aur de 18 k., foarte massiv și elegant	" 62.— " 175.—
" 140. Orologiu de aur 14 k., dar' neciselat, fiind virită pentru întărirea capacelor duple o foiță de metal. Product anker excelent cu rubine, un orologiu, care înlocuște pe deplin unul întreg de aur și costă numai	" 39.—	" 150. Orologiu Chronograph de repetiție, din aur de 14 k., neciselat, fiind virită pentru întărirea capacelor, duple o foiță de metal. Apăsând pe buton, începe arătătorul chronographului să alerge, apăsând eară, stă arătătorul pe loc și la o a treia apăsare sare la locul seu. Mechanismul de repetiție e independent și repetează bătăile de câte ori apăsăm; foarte potrivit pentru de-a cunoaște timpul noaptea, neavând trebuință de lumină. Product de precisiune cu toate îmbunătățirile. Orologiu, care nu se poate căpeta nicăiri sub 300 fiorini; preț extraordinar de fabrică	" 49.— " 63.— " 64.50 " 79.— " 148.—
" 435. Orologiu anker de aur 14 k., ciselat, sticlă tare de cristal deasupra arătătoarelor. Product excelent	" 49.—		
" 436. Același orologiu din aur tare massiv 14 k., cu capac dublu, foarte elegant	" 63.—		
" 438. Orologiu de aur 18 k., ciselat, sticlă tare de cristal deasupra arătătoarelor, cel mai bun product, ce s'a făcut vre-odată	" 64.50		
" 439. Același orologiu cu capac dublu massiv	" 79.—		
" 70. Orologiu Chronograph de argint, arată a cincina parte din o secundă, potrivit pentru măsurarea celerității la cai. Product foarte bun cu rubine, sticlă de cristal deasupra			

Toate oroloagele noastre de aur le putem lifera cu monograme, litere, ori nume; alte gravări artistice costă 10 fl. mai mult.

Oroloage pentru dame, toate remontoir.

Nr. 556. De argint, gravat frumos, cu sticlă tare, elegant	fl. 9.—	Nr. 650. De aur, 14 k., ciselat, capac dublu, gravat foarte elegant și cu email. Ceva într'adevăr frumos, ce valorează 110 fl. pentru	fl. 55.—
" 600. Același cu capac dublu, Anker, rubine	" 14.—	" 672. Același, mult mai elegant cu 3 figuri (în horă), orologiu, care nu se poate căpeta nicăiri sub 150 fl.	" 65.—
" 602. Același, gravat mai fin, în formă de scoică	" 17.50		
" 604. De aur, 9 k., ciselat, sticlă groasă, cu broșă de aur	" 23.—		
" 608. Același din aur de 14 k., ciselat, cu broșă de aur	" 30.—		

Afară de acestea, avem încă multe alte oroloage începând dela 1 fl. până la cele mai perfecționate și scumpe cu chronograph, repetiție, oară, pătrar și minute, călindar vechnic și arătător de timp, totul concentrat într'un singur orologiu, care costă și până la 3000 fl., noi însă le expedăm cu prețul jumătate. Și marfă cu diamante și alte petri scumpe, îndeosebi pentru doamne, dăm cu prețul jumătate, rugăm deci pe p. t. public să se adreseze cu încredere către noi.

Fiecare orologiu e cercetat cu cea mai mare grijă înainte de expedare, garantând pe timp de 5 ani.

Aur și argint vechiu, bijuterii vechi primim în schimbul plății, după-ce vor fi examinate și prețuite de noi. Nefind mulțumiți cu prețuirea noastră returnăm obiectele.

Lațuri de orologiu, aur 9 k., fl. 1.15; 15 k. fl. 1.85; 18 k. fl. 2.— per gram, atât pentru doamne, cât și pentru domni. Argint 25 cr. per gram.

Postavuri și stofe de haine

pentru domni și dame, mustrele cele mai nouă, moda ultimă, începând cu desenul cel mai ordinar, până la cel mai fin. Materie de iarnă și de vară pentru fracuri și haine de salon, toate calitățile, pentru rinduri întregi bărbătești, materie de pantaloni, materii pentru haine femeiești, lână și bumbac, 1000 de mostre de diferite calități. Prețurile atât pentru materiile bărbătești, cât și pentru cele femeiești variază între 50 cr. și 25 fl. pe metru.

☛ Mostre putem trimite numai dacă ni-se spune anume, ce se dorește și cu ce preț. ☛

Mașini și aparate

Mici mașini de economie, invenția cea mai nouă, fără vapor (fără căzan), întocmite foarte simplu, putând fi așezate ori-unde ca ori-și-ce cuptor simplu de fer. Încălzirea cu lemn, coks, cărbune, gaz și petroleu. Prețul pentru $\frac{1}{10}$ putere de cal (putere firească) în greutate de vre-o sută cincizeci chgr. 245 fl.; pentru $\frac{1}{4}$ putere de cal, greutate cam 320 chgr., fl. 374; $\frac{1}{2}$ putere de cal, greutate cam 600 chgr. fl. 500.—. Mai mari după învoială.

Aparate de uscat, pentru sbicirea a tot felul de poame și legumi. Recomandabile îndeosebi pentru uscarea de prune, carne, produse chimice etc. întocmite în 4 mărimi deosebite. Numărul cel mai înalt poate usca într'o lună la 200.000 chgr. prune, cel mai mic la 30.000. Prețul: numărul cel mai mare 2558 fl.; Nr. 2, fl. 1760; Nr. 3, fl. 1450; Nr. 4, cel mai mic, fl. 1150.—

Ori-care fel poate fi trimis în timp de 4 săptămâni dela ziua comandai.

Ori-ce alt fel de mașini etc. pentru scopuri industriale se pot comanda la noi, numai să ni-se descrie amănunțit aceea-ce se dorește.

Noi plătim porto pentru toate mărfurile și sntem gata să plătim și vama, dacă ni-se trimite cu 15% mai mult. Toți articlii se aduc atunci, fără nici o cheltuială la casa celui-ce a comandat, care n'are să poarte nici o grijă, întrucât nu se dispune altmintrelea.

Banii ni-se pot trimite în bancnote austriace și în epistole recomandate, ori apoi prin ori-ce bancă cu mandatul să ni-se plătească aici. Ne rugăm a alătura la comanda suma banilor, ori a asigura într'altfel, rămânând în cazul contrar ori-ce comandă neconsiderată.

Ni-se poate scrie în limba germană, sërbească ori maghiară. Toate epistolele să fie francate în deajuns, altmintrelea nu se primesc.

Epistole, comande și bani să se trimită la domni directori dela

International Mercantile Association, 31, Cannon Str. London E. c.

Venzători buni (agenți) se caută pentru ori-și-unde, plătindu-se provisiune mare. Pentru mostre, dacă snt de preț, trebuie să se depună cautiune.

Cunoștințe comerciale nu snt de lipsă. Ori-și-cine ni-se poate adresa.

Ofertele pentru export de produse de acolo vor fi considerate, comanda pentru mărfuri vor fi în genere primite și îndeplinite cu promptitudine. [1688] 3—6

NB. Comande mai mari în românește să pot face prin mijlocirea Librăriei „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu.